

Kaip išsirinkti fondą

Oleg Poluden
UAB "SNORO fondų valdymas"
Generalinis direktorius

Kaunas
2007

Turinys

- Fondų pasiūla
- Fondų rūšys
- Investavimo procesas
- Kaip išsirinkti fondą
- Patarimai

Fondų pasiūla

- Lietuvoje viešam platinimui įregistruota 159 investiciniai fondai (valdomas turtas 2,45 mlrd. LTL).
- Europos Fondų bei Turto valdymo įmonių asociacijos (EFAMA) nariai valdo 46 000 investicinių fondų (valdomas turtas virš 7 trl. EUR).

Investiciniai fondai (1)

AKTYVŪS

Dauguma investicinių fondų yra aktyviai valdomi. Tai reiškia, kad fondo valdytojas analizuoja investicines galimybes ir investuoja lėšas į jo nuomone perspektyviausius vertybinius popierius, siekdamas uždirbti didesnę investicinę grąžą nei atitinkamas indeksas.

PASYVŪS

Pasyvus (indekso) fondas siekia kuo tiksliau pakartoti pasirinkto indekso investicinę grąžą. Dažniausiai tai atliekama investuojant į visas akcijas, kurios yra indekso sudėtyje, tomis pačiomis proporcijomis.

Investiciniai fondai (2)

VERTĖS

Šis investavimo stilius remiasi prielaida, kad įmonę reikia pirkti tada, kai jos rinkos kaina yra žemesnė nei jos "tikroji" vertė. Ši "tikroji" vertė gali būti apskaičiuojama pagal tam tikrus rodiklius (kainos / buhalterinės vertės, dividendinio pajamingumo ar kitus) arba sudedant visas tikėtinas akcininkų ateities pajamas iš įmonės ir diskontuojant jas iki dabartinės vertės.

AUGIMO

Investuotojai, kurie seka šiuo stilium, ieško ir investuoja į įmones, kurios šiuo metu auga ir tikėtina, kad augs ateityje gerokai sparčiau nei kitos įmonės. Jie investuoja į jas net ir tada, kai tokių įmonių akcijos pagal įprastus vertinimo metodus atrodo gerokai pervertintos.

Investiciniai fondai (3)

Pinigų rinkos fondai. Pinigų rinkos fondai dažniausiai susideda pagrindine iš trumpalaikių išdo vekselių. Tai yra saugi vieta pinigų investavimui. Jūs negausite aukštos grąžos, bet ir nereikės rūpintis, kad galite prarasti pradinę investuotą sumą.

Obligacijų fondai – dažniausiai investuojama į vyriausybės ir bendrovių skolos vertybinius popierius. Obligacijų fondai uždirba iš obligacijų vertės padidėjimo ir mokamų palūkanų.

Akcijų fondai. Fondai kurie į akcijas investuoja didžiausią savo turto dalį. Pagrindinis investavimo tikslas ilgalaikis kapitalo prieaugis su šiek tiek papildomų pajamų (dividendai). Fondai skiriasi, pagal savo turto dydį, investavimo strategiją, investavimo regioną.

Fondų fondai – investuoja į kitus fondus. Labai diversifikuoti, kas sumažina riziką ir galimą grąžą.

Investiciniai fondai (3)

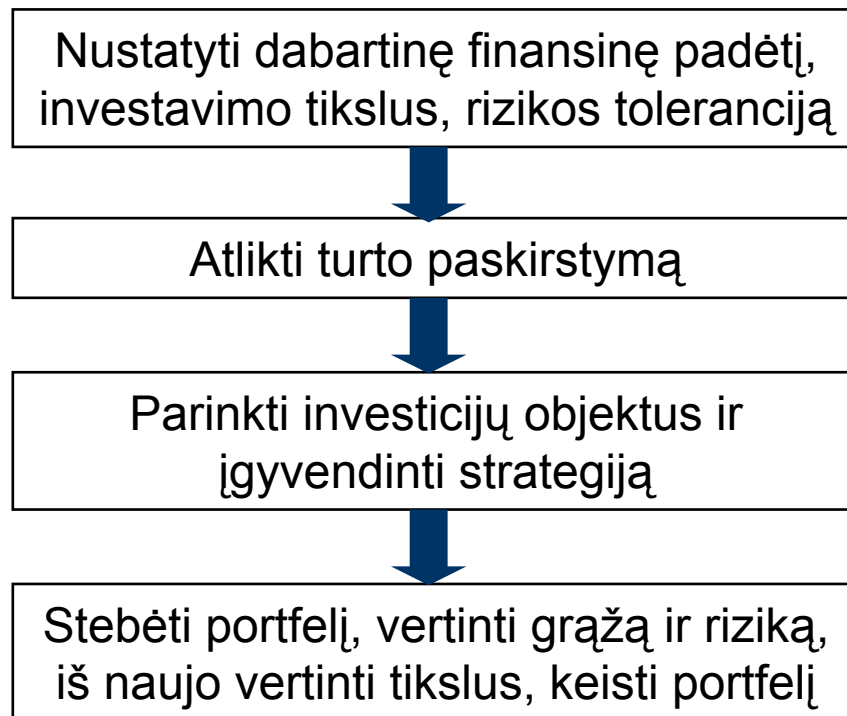
Rizikos draudimo („hedge“) fondai – rizikingi fondai siūlantys aukštą investicijos grąžą, bet taip pat ir aukštą rizikos laipsnį. Šie fondai gali naudoti skolintas lėšas, naudoja tiek aktyvų padidėjimą, tiek sumažėjimą, gali uždirbti ir „meškos“ rinkoje, gali naudoti finansinį svertą ir kitus finansinius instrumentus.

Nekilnojamojo turto fondai – investuoja į nekilnojamąjį turtą arba į vertybinius popierius, užtikrintus nekilnojamuoju turtu.

2007 m. spalio 25 d. Seimas priėmė naujos redakcijos Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą. Įstatymu sudaromos teisinės prielaidos steigti privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, alternatyvaus investavimo ir kitus specialiuosius kolektyvinio investavimo subjektus.

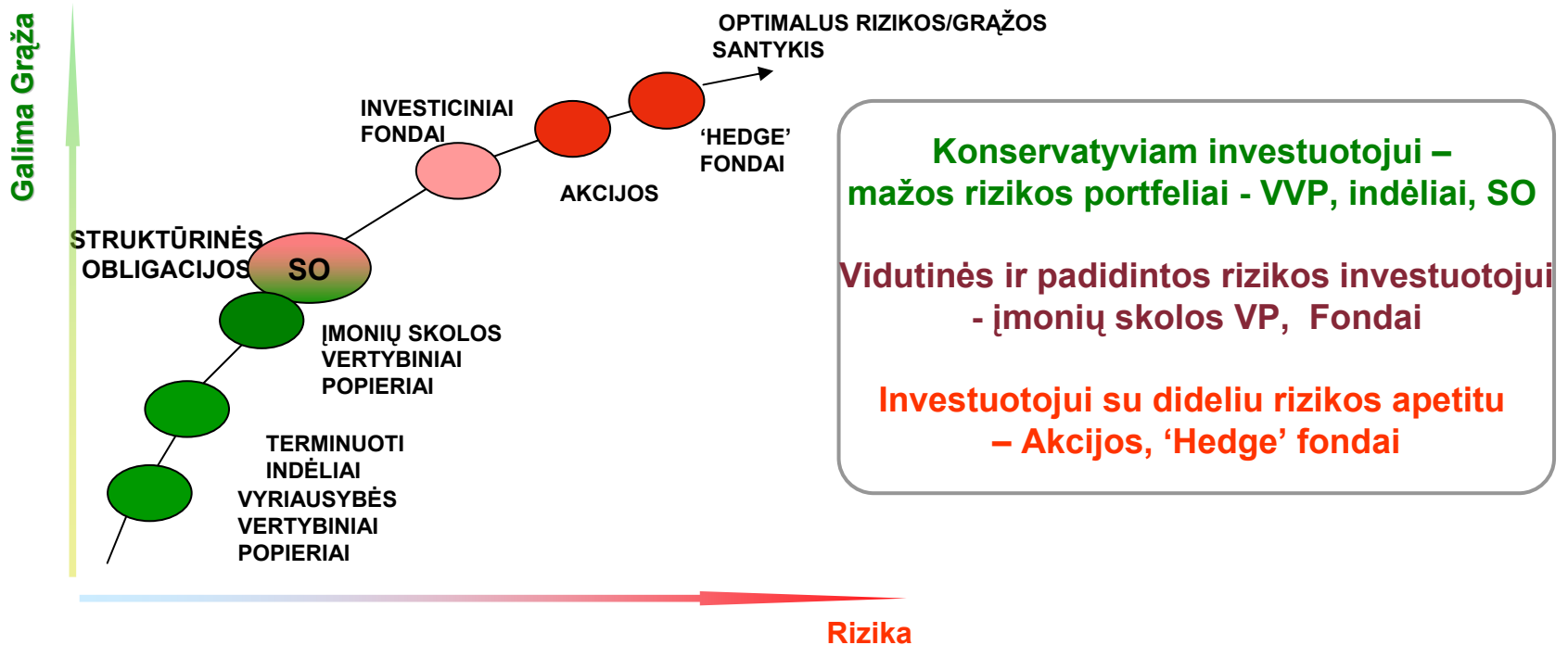
Investavimo procesas (1)

Apibrėžia portfelio sudarymo žingsnius, nurodo veiksmų seką nuo investicijų tikslų nustatymo iki investicijų rezultato įvertinimo

Investavimo procesas (2)

Rizikos tolerancija arba rizikos apetitas

Investavimo procesas (3)

Pradedant investuoti, labai svarbu suvokti investavimo tikslą ir turėti investavimo planą. Kuriant investavimo planą pirmi ir svarbiausi jo punktai yra **investavimo trukmė ir toleruojama rizika**.

Klausimas	1 taškas	2 taškai	3 taškai	4 taškai
Investuojamus pinigus norėsiu panaudoti:	per sekančius 6 mėnesius	per sekančius 3 metus	maždaug po 3 – 6 metų	ne anksčiau kaip po 7 metų
Kokią dalį nuo viso mano turto (be gyvenamojo ploto) sudaro investuojami pinigai:	daugiau kaip 75%	nuo 50 iki 75%	nuo 25 iki 50%	mažiau kaip 25%
Bandymui padvigubinti su rizika viską prarasti, galėčiau skirti tokią lėšų dalį:	0%	10%	25%	50%
Ateityje mano pajamos greičiausiai kad:	mažės	liks tokios pat arba truputį didės	didės greičiau nei infliacija	stipriai didės
Ar turiu kitų santaupų „juodai dienai“:	ne	beveik ne	taip, bet ne tiek kiek norėčiau	turiu
Jau buvau investavęs į akcijas ar akcijų fondus:	ne	taip, bet nerimavau dėl to	ne, bet galvoju tai daryti	taip, ir visai esu tuo patenkintas
Svarbiausias mano investavimo tikslas yra:	išsaugoti lėšas	turėti minimalų lėšų augimą ir truputį pajamų	turėti didesnę nei infliacija lėšų augimą ir truputį pajamų	kaip galima daugiau padidinti lėšas, o pajamos kol kas nereikalingos.

Investavimo procesas (3)

Atsakę sau į šiuos klausimus sudėkite visų atsakymų taškus. Gautas taškų skaičius parodys, kokio tipo investuotojas esate ir kokią riziką galite prisiimti.

Jeį surinkote 25-28 taškus, jūs esate **agresyvus investuotojas**. Agresyvus- tai didelę riziką toleruojantis investuotojas, kuris maksimaliai rizikuodamas tikisi uždirbti didžiausią galimą pelną. Aišku jis rizikuoja turėti ir didelius nuostolius.

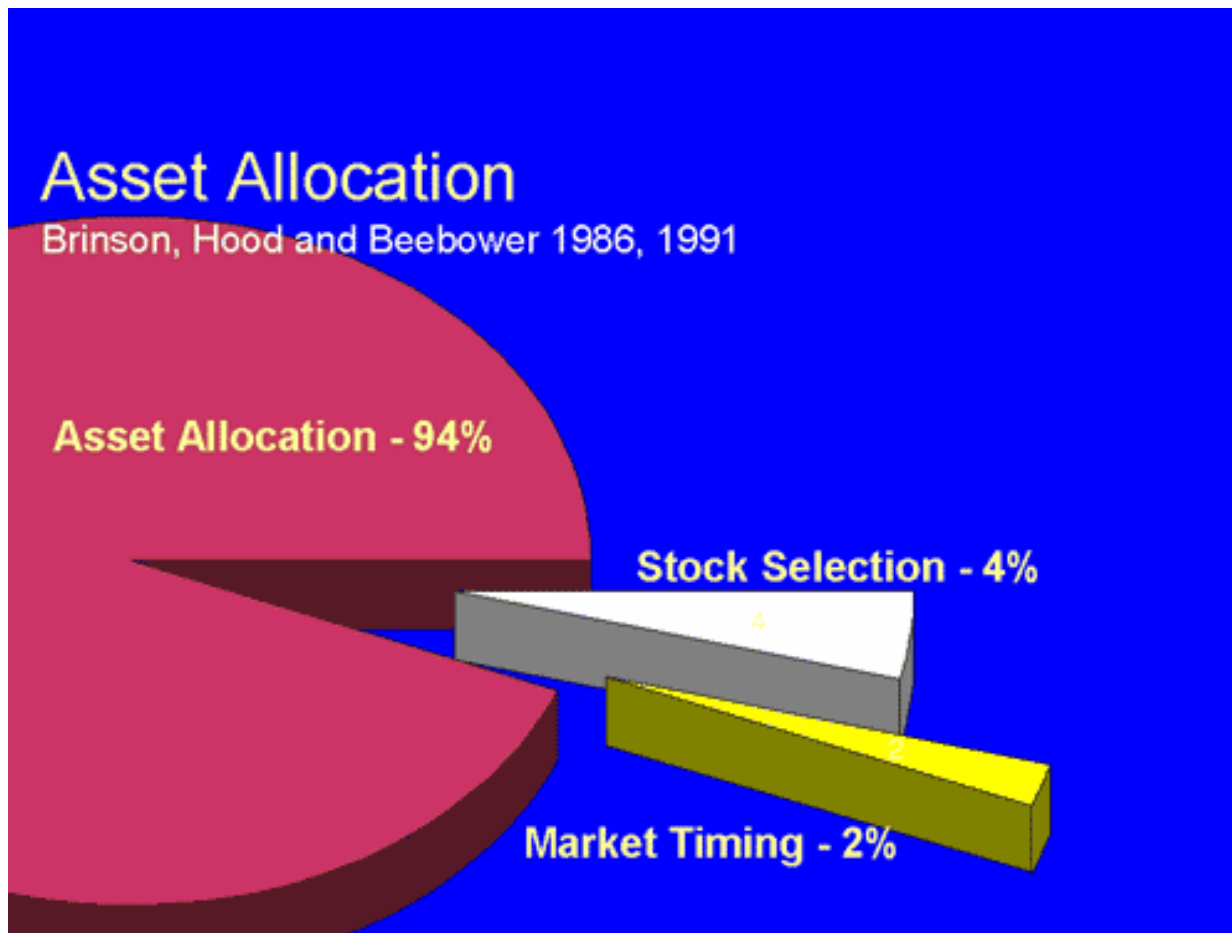
Jeį surinkote 20-24 taškus, vadinasi jūs toleruojate **didesnę nei vidutinę riziką**.

15-19 taškai rodo, kad esate **nuosaikus investuotojas** ir toleruojate vidutinę riziką, bei tikėtės uždirbti vidutinį ar truputį didesnį pelną.

Mažiau kaip 15 taškų rodo **konservatyvų**, o **mažiau kaip 10 taškų** rodo **labai konservatyvų** investavimo stilių, kai investuotojas rizikos beveik netoleruoja, ir tenkinasi minimaliu investicijų pelningumu

Investavimo procesas (4)

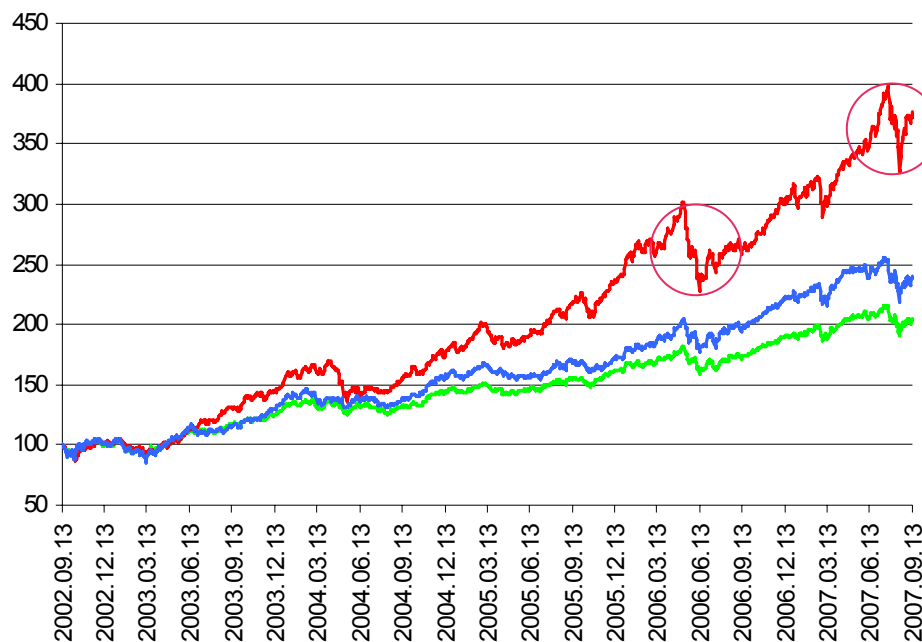
Nuo ko priklauso investavimo sėkmė?

Investavimo procesas (5)

- Pastaruosius 5 metus akcijų rinkos rodo ypatingai patrauklią grąžą
- Trumpi korekcijų laikotarpiai investuotojams primena apie riziką

Akcijų rinka 2002 - 2007 (USD)

Vid. 12 mėn. grąža

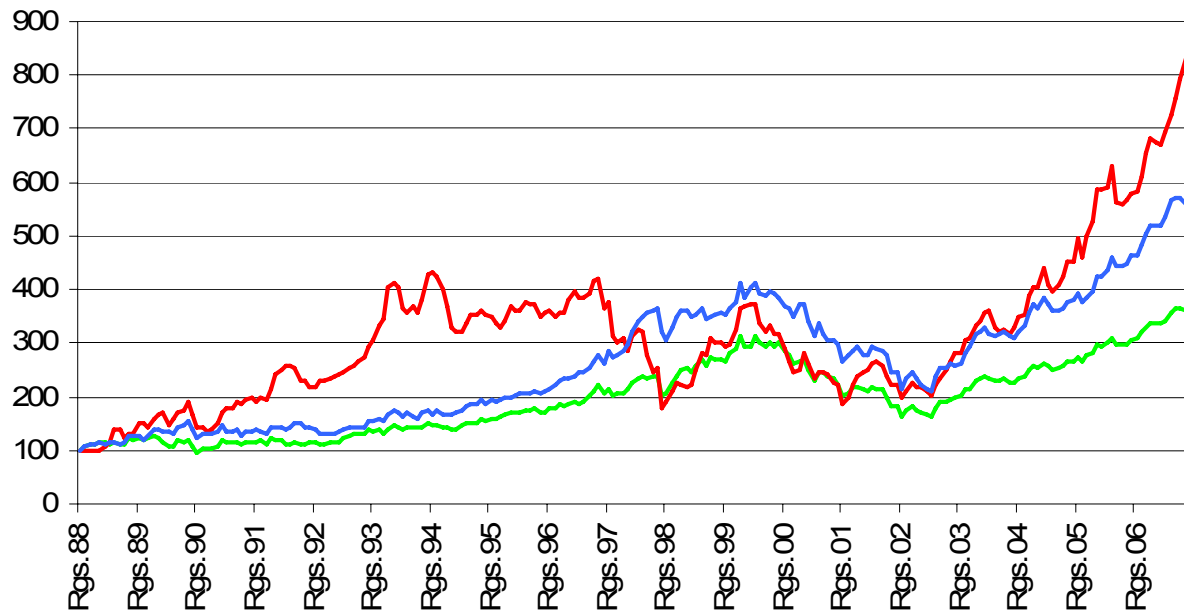
Pasaulio akcijos	14%
Besivystančios rinkos	29%
Europos akcijos:	17%

	Pasaulio	Europos	Besivystančios
	2004	2004	2004
Geriausi 12 mėn	43%	52%	77%
Blogiausi 12 mėn.	9%	6%	13%
	2005	2003	2005

Investavimo procesas (5)

- Tačiau ilguoju laikotarpiu artėjama prie įprastų vidurkių

Akcijų rinkos 1988-2007 (USD)

Vid. 12 mėn. grąža

Pasaulio akcijos:	6,9%
Europos akcijos:	9,4%
Besiystančios rinkos:	11,6%

	Pasaulio 2004	Europos 2004	Besiystančios 2004
Geriausi 12 mėn	43%	52%	77%
Blogiausi 12 mėn.	-29%	-28%	-50%
	2001	2003	1998

Kaip išsirinkti fondą (1)

Kaip palyginti investicinius fondus ir išrinkti geriausius?

- Geriausi fondai – pelningiausi fondai? Visai ne!
- Geros gražos nepakanka patekti tarp geriausių fondų. Fondo pasirinkimą lemia geriausias gražos ir rizikos santykis;
- Geriausi fondai – pigiausi fondai? Visai ne! Niekada nesirink investicijos vien dėl patrauklių mokesčių;
- Atsižvelk į mokesčius, jei lygini kitais atžvilgiais (beveik) lygiaverčius fondus.
- “Rūšiavimas” susiaurins neįveikiamą potencialių investicijų sąrašą iki aiškos fondų grupelės.

Kaip išsirinkti fondą (2)

Į kokia informaciją atkreipti dėmesį:

- Trumpo laikotarpio pelningumas (analizuok paskutinių metų, trijų bei penkių metų metinę grąžą). Palyginamasis laikotarpis turi būti vienodas.
- Ilgo laikotarpio pelningumas. Dauguma fondų tiesiog neturi ilgalaikės istorijos.
- Rizika, t.y. vidutinis standartinis nuokrypis (arba kainos svyravimo stiprumas). Galimas pelnas/nuostolis (95% atvejų) = vidutinė fondo grąža +/- du standartiniai nuokrypiai
- Šarpo rodiklis parodo kiek fondo papildomos grąžos tenka vienam rizikos vienetui. Kuo jis didesnis – tuo geriau.

Kaip išsirinkti fondą (3)

Į kokia informaciją atkreipti dėmesį (pažengusiems)

Dažniausiai fondai skelbia **alfa** ir **beta** skaičius:

alfa – parodo, kokia dalis fondo gražos buvo gauta dėl valdytojo talento bei įžvalgos. Galimybė uždirbti tą viršpelnį mažėja didėjant fondo dydžiui (ypač aktualu mažoms rinkoms).

beta – parodo, kiek agresyviai yra valdomas fondas (rinkos arba etalono atžvilgiu):

beta = 1 fondo graža juda kartu su etalono graža

beta < 1 fondo graža kyla/krenta mažiau, negu etalonas

beta > 1 fondo graža kyla/krenta mažiau, negu etalonas

Kaip išsirinkti fondą (4)

Informācijas apie investīciju fondu galima rasti:

- Fondo prospekte ir/ar taisyklēse
- Fondu ataskaitos atskleis, kur būtent investuotos lēšos
- Fondu vienetu kainu istorija dažniausiai galima rasti internete
- Spauda, internetas, investiciju konsultantai...

[illegible]

September 2007

Investment policy

Equities of 50 companies in the Asian-Pacific region (including Japan) that we believe have a solid financial foundation, long-term earnings power, a strong market position and good growth prospects.

Portfolio management's comment

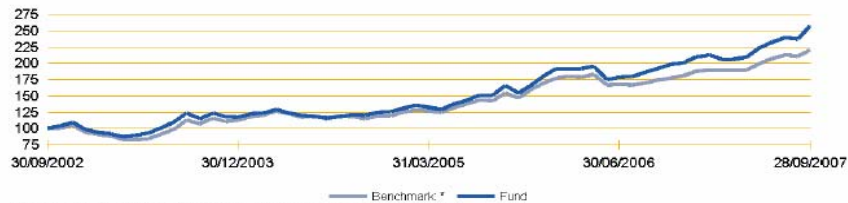
During September Asian emerging markets recovered from strong losses caused by the US credit market turmoil, as US Fed decided to cut the federal funds rate by 50bp. The MSCI Far East ex Japan posted a monthly gain of approx. 7%, whereas Japan lagged behind its Asian peers after the country's prime minister resigned abruptly and foreign investors turned once again to emerging markets assets. The fund profited from its strong weight in India, as the country showed one of the strongest gains among Asian markets. Sectorwise the fund benefited from its exposure to materials that jumped on the back of record levels in commodity prices. Our heavyweight China Mobile, the world's largest mobile phone carrier, climbed to record levels on favourable customer growth numbers.

Management company	DWS INVEST
DWS-Risk-Class	3
Assets	568.2 Mio. EUR
Launch date	03/06/2002
Fiscal year end	31/12/2007
Fund currency	EUR

DWS Invest Top 50 Asia

Morningstar Overall Rating TM: ★★★★★

Performance (in EUR) - Share class LC(EUR)

*Benchmark: 50% MSCI AC Far East (RI), 50% MSCI AC Far East ex Japan (RI)

Cumulative performance							(in %)
	LC(EUR)	NC(EUR)	LD(EUR)	FC(EUR)	A2(USD)	E2(USD)	Benchmark
1 m	8,8	8,7	8,8	8,8	13,0	13,1	5,0
3 m	11,1	10,9	11,1	11,4	17,0	17,0	6,7
1 y	34,1	33,1	34,1	35,1	--	--	26,7
3 y	112,8	108,1	112,8	118,1	--	--	87,2
5 y	157,5	148,8	157,4	169,4	--	--	120,5
s. launch	106,9	99,6	106,9	117,2	42,5	43,1	71,5

Performance by BVI method, i.e., not including issuing premium. Past performance is no guarantee of future results.

Further characteristics (3 years) - Share class LC(EUR)

Volatility: 14.23% Correlation coefficient: 0.96 Beta: 1.11 Sharpe ratio: 1.58

Portfolio Analysis

Breakdown by sector

(in % of fundvolume)

Portfolio breakdown according to MSCI

Financials	22.3
Industrials	21.6
Information Technology	16.7
Telecommunication Serv.	11.9
Materials	11.8
Energy	7.7
Consumer Discretionary	2.5
Consumer Staples	1.9
Utilities	1.8
Health Care	0.8
Not classified to MSCI-Scheme	0.6

Breakdown by country

(in % of fundvolume)

India	20.3
Japan	17.9
Hong Kong	17.6
Singapore	11.8
Korea	8.8
Taiwan	8.2
Australia	4.4
China	3.6
Great Britain	2.9
Other countries	4.0

Principal holdings

(in % of fundvolume)

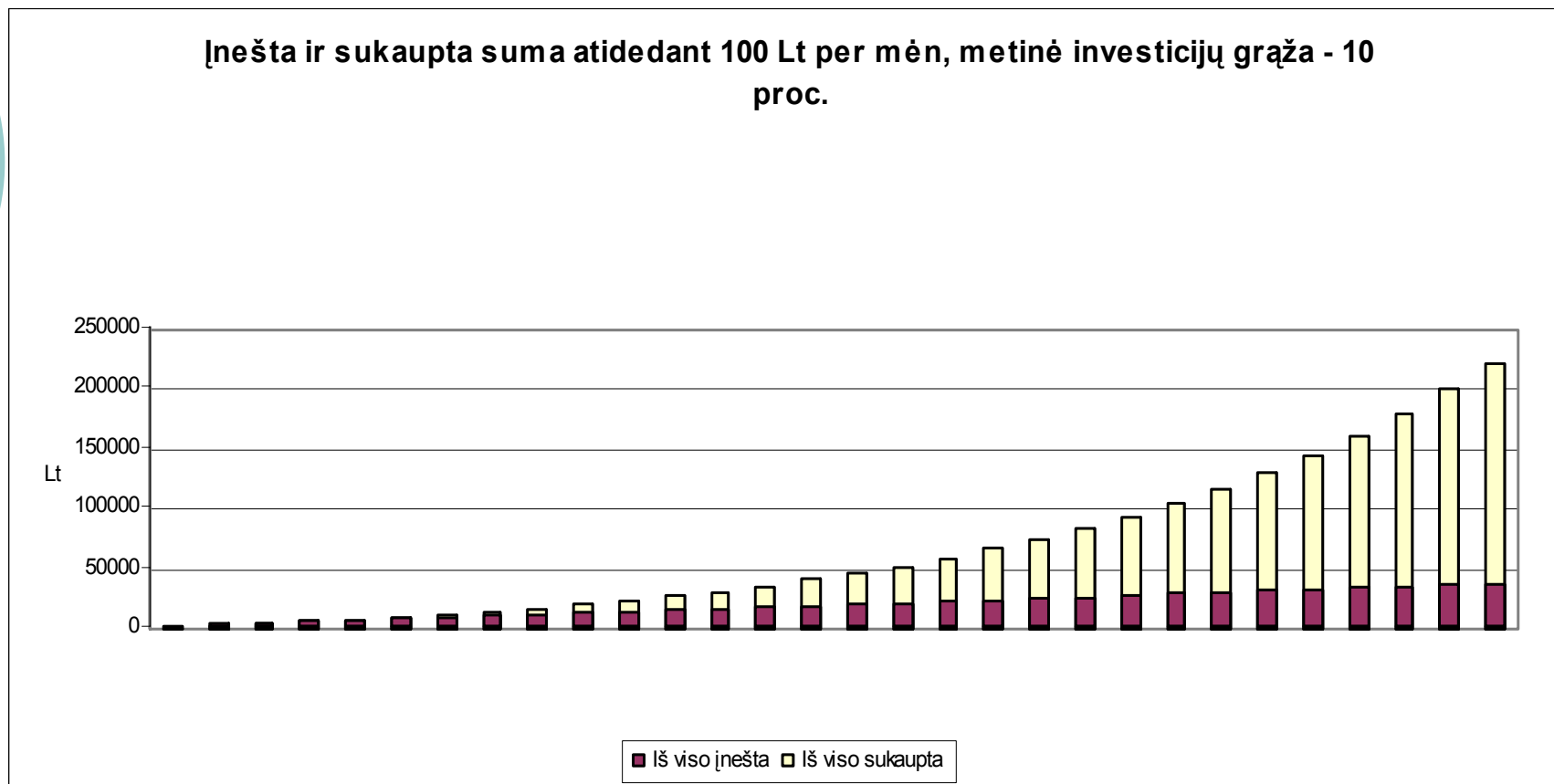
CHINA MOBILE ADR (Telecommunication Serv.)	5.3
SEMBORP. MARINE (Industrials)	4.6
HON HAI PRECISION INDU... (Information Techn	4.4
CNOOC SUBDIV. (Energy)	3.8
BHARTI TELE-VENTURES (Telecommunication	3.5
POSCO (Materials)	3.4
LARSEN AND TOUBRO IR 2 (Industrials)	3.2
SAMSUNG ELECTRONICS PR... (Information Te	3.1
CHEUNG KONG HOLDINGS (Financials)	3.1
BHP BILLITON (Materials)	2.9
TOTAL	37.3

Investment ratio

(in % of fundvolume)

Equities	87.0
GDRs/ADRs	12.6
Warrants	1.3
Cash and other assets	-0.9

Patarimai (1)

Tarkime, kad kiekviena mūsų investuota suma per metus uždirbtų 10 proc., o mėnesinė įmoka yra 100 Lt. Tokiu atveju per 30 metų iš viso įnešę 36 000 Lt, sukauptumėm 221 527.88 Lt. **Norėdami tokią pačią pinigų sumą sukaupti neinvestuodami turėtumėm taupyti truputį daugiau negu 184 metus, arba 30 metų, jei kas mėnesį atidėtumėme po 615 Lt.**

Patarimai (2)

“Akcijų biržose pinigai iš nekantriųjų plaukia pas kantriuosius”
Warren Buffett

- Jei investuojate net ir 20 m., paskutiniaisiais metais neigiama grąža gali suvalgyti dalį uždarbio (taip dažnai nutinka)
- Reikia siekti, kad tai nebūtų galutinis investavimo horizontas
- Turto paskirstymo strategija reikalauja nuolatinio perbalansavimo

Patarimai (3)

Nuorodos:

www.vpk.lt

www.morningstar.co.uk

www.teletrader.com

Lietuvos bei užsienio valdytojų internetiniai resursai